

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrt leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemanje pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrt leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 5. januarja 1900.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Leto se bliža svojemu koncu in bliža se čas, da se bodo čitatelji zopet morali odločiti, kake liste naj si naroče za bodoče leto. Ker se je zadnji čas slovensko časopisje močno pomnožilo, ni to več lahka stvar.

„Novicam“ ni treba razvijati svojega programa, ker je že dovolj znan. Njih program je znani stari slovenski program, katerega so se držali dr. Bleiweis, dr. Costa, dr. Toman in Svetec katerega zastopnik je sedaj dež. odbornik ces. svetnik Murnik in kateremu so „Novice“ bile zveste v najtežavnejših časih. Hodile bodo nekako srednjo pot in boja ne bodo iskale, a vendar odločno branile slovensko narodno stališče proti vsakomur.

Poganjale se bodo odkritosrčno za najširšo in neposredno volilno pravico, kakor so se dosedaj najdoslednejše izmed vseh slovenskih listov, ker so prepričane, da bodo postavodajni zastopi tem bolje izražali pravo mnenje naroda, čim bolje bo vsem stanovom omogočeno, izražati ob volitvah svoje mnenje.

Smatrale bodo za svojo nalogo, zagovarjati koristi srednjih in nižjih stanov. Posebno pozornost bodo obračale na koristi našega kmeta in doslej popolnoma zapuščenega obrtnika. Ta dva stanova sta stebra našega naroda. Posebno kmet nima pri nobenem narodu tacega pomena, kakor pri našem. Naš kmet ni samo tisti, ki druge stanove preskrbuje z živežem, temveč najboljši možje našega naroda so se rodili v kmetskih hišah, naši najboljši pisatelji, učenjaki, politiki so največ iz kmetskih hiš, tako da lahko rečemo, da je kmet rešil našo narodnost.

V mestih je pa najvažnejši obrtni stan. To je jedini nezavisni stan, na katerega se moremo Slovenci zanašati, zato je pa dolžnost slovenskih politikov in časopisov, da ne pozabljajo koristi tega stanu. Slovenski obrtniki nimajo doslej svojega strokovnega lista. Z ozirom na to in po inicijativi gosp. ces. svetnika Murnika, ki nadzoruje list, posvečevale bodo „Novice“ v prihodnje posebno pozornost obrtnikom in obrtniškim zadevam in pričakujejo, da se jih obrtniki tesno oklenejo.

„Novice“ bodo v novem letu v jedrnatih in stvarnih člankih pojasnjevale vsa politična vprašanja. Posebno pozornost bodo obračale kakor dosedaj slovenskim in slovanskim vprašanjem. Poganjale se bodo z isto odločnostjo za narodno enakopravnost in narodne pravice avstrijskih Slovanov, kot so se vedno v njih polstoletnem obstanku.

Skrbele bodo pa tudi za pouk kmeta in obrtnika. Pri tem mislijo posebno pozornost obračati novim iznajdbam ter so si pridobile več izvrstnih sotrudnikov, v prvi vrsti ces. svetnika Murnika in obrtnika M. Kunca. V poučnem in zabavnem delu bodo skrbele za primerno poučno in zabavno gradivo.

Splošno se bodo „Novice“ trudile v novem letu vsestranski zadovoljiti svoje čitatelje, do katerih se obračajo s prošnjo, da jim ostanejo zvesti v novem letu in še kaj novih naročnikov pridobe.

Dolžnost je pa, da izrekamo koncem leta tudi zahvalo vsem sotrudnikom in jih prosimo naj nam ne odreko svoje pomoči v novem letu. Posebno bi nam bilo ustrezno s kratkimi poročili o dogodkih po Slovenskem, kar se lahko sporoči na dopisnici.

Izhajale bodo „Novice“ v dosedanji obliki in obsegu tudi v novem letu. Cena jim bode: za ljubljanske naročnike v tiskarni prejemanje: za celo leto 6 kron (3 gld.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrt leta 1 krono 50 vin. (75 kr.). Po pošti prejemanje za celo leto 7 kron (3 gld. 50 kr.), za pol leta 3 krone 50 vin. (1 gld. 50 kr.) in za četrt leta 1 krono 80 vin. (90 kr.). Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 80 vin. (40 kr.). Naročnino se pošilja: **Blasnikovi tiskarni v Ljubljani.**

Politični oddelek.

V nevarnosti.

Zopet se delajo priprave, da se začne pravna pogajanja mej Nemci in mej Čehi. Sprava mej njimi se je že pred desetimi leti proglasila za državno potrebo, a da je to v resnici, o tem smo se živo prepričali v zadnjih treh letih, odkar tiči državi vcz v močvirju in se ne da premakniti.

Zdaj so obče razmere za češko-nemško spravo deloma ugodnejše, kakor so bile kdaj poprej. Rekli smo deloma, zakaj tudi sedaj je še jako mnogo okolnosti, iz katerih zamore nastati spravi največja nevarnost.

Nemci so dosegli veliko zmago s svojo obstrukcijo. Njim na ljubav so bile razveljavljene jezikovne naredbe in vsled tega so treznejši elementi dobro disponirani, porazumeti se s Čehi in si tako uglasiti p t do vlade.

Nasprotno pa so tudi treznejši elementi v mladočeški stranki pripravljeni na spravo. Za razveljavljene jezikovnih naredb so Čehi zadobili neko satisfakcijo, četudi le moralno. Strmoglavili so namreč Claryjevo ministerstvo in vsled tega domnevajo, da jim narod ne zameri, če se lotijo pravnih pogajanj, zlasti če tem potom izposlušajo zopetno uvedenje češkega notranjega uradnega jezika vsaj v čeških okrajih.

Na čelo tistih čeških politikov, ki se v nemajo za spravo mej Nemci in Čehi, stoji bivši finančni minister v Thunovem kabinetu dr. Kaizl. Znan je njegov izrek, da loči Čehi in Nemce samo še papirnata stena. Po njegovem mnenju se da sprava doseči brez posebnih težav. To je dr. Kaizl pred nekaj dnevi razložil dunajskemu korespondentu „Peter Lloyd“ in najvišji krogi na Dunaju so o tem povsem prepričani, da so Kajzlovi nazori pravi.

Spravna pogajanja bode inicijiralo ministerstvo, ki se zdaj snuje in kateremu utegne dr. Körber stopiti na čelo. Körber si je, dasi je bil član Claryjevega ministerstva, dasi je podpisal razveljavljenje jezikovnih naredb, vendar v neki meri pridobil simpatije čeških poslancev, ako se že ne more reči, da njihovo zaupanje in

je torej že po tem primerni mož za uprizorjenje pravnih pogajanj.

Nasprotno pa se mora konstatovati, da masa nemškega kakor češkega prebivalstva na Češkem neče o spravi ničesar slišati, da se zavzema za boj do skrajnosti. Na to se spravo osnujoči faktorji seveda ne bodo mogli ozirati, dasi preti od tod spravi ravno takšna nevarnost, kakor je nastala svoj čas Taaffovim punktacijam klavirnega spomina.

Slovenci ne moremo želeti, da bi se dosegla češko-nemška sprava. S tako spvavo bi se pereče jezikovno in narodnostno vprašanje ne rešilo splošno, rešilo bi se samo parcijelno, a taka rešitev bi bila za nas usodepolnega pomena. Slovenci bi pri tej spravi ne prišli v poštev, a mi sami bi potem ne zamogli nikdar več povzdigniti narodnostnega vprašanja do tistega aktuelnega pomena, kateri ima zdaj, ko vodijo boj za ravnopravnost v prvi vrsti Čehi.

Sprava mej Čehi in mej Nemci je pa toliko nevarnejša, ker se hoče skleniti na podlagi nemškega binkoštnega programa. S tem bi se ta program nekako sankcioniral, a posledica tega bi bila, da bi se ta program uveljavil administrativnim potom, tudi za nas, a to bi bil slovenskemu narodu zbodljaj v srce, to bi bilo smrtonosno za naš narod.

Z ozirom na to pa moramo želeti, da bi se pravna pogajanja ne posrečila, da bi tako v češkem, kakor v nemškem taboru zmagali vsaj v tem slučaju oni elementi, ki so nasprotni spravi. Slovenski poslanci nimajo moči, da bi spravo preprečili. Njihovo stališče je jasno. Precizirali so je s predlogom dr. Gregorca, naj se izda zakon na celo državo v varstvo narodnih manjšin. Le na ta način bi se dosegla tudi za nas povoljna rešitev jezikovnega in narodnostnega vprašanja tudi za nas Slovence. S vsako parcijelno spravo, kakor jo koje dr. Kaizl se nam ugodna in občepravična rešitev tega vprašanja prepreči.

S strahom pričakujemo torej izida prizadevanj za spravo mej Nemci in Čehi brez ozira na druge zatirane slovanske narode, dobro vedoč, da se pri njih v nekem oziru odloči tudi bodočnost slovenskega naroda, izakaj brez češke pomoči je slovenska delegacija v državnem zboru povsem brez pomena, prava quantité négligeable.